

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 23 grudnia 2020 r.

Pozycja 385

POSTANOWIENIE

z dnia 6 października 2020 r.

Sygn. akt Ts 115/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Mariusz Muszyński,

po wstępnym rozpoznaniu skargi konstytucyjnej W.G.K. w sprawie zgodności:

- 1) art. 3 ust. 1 i 7 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o portach i przystaniach morskich (Dz. U. z 2010 r. poz. 179) z art. 21 ust. 1 w związku z art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 3 ust. 7 ustawy powołanej w punkcie pierwszym z art. 31 ust. 3 w związku z art. 64 ust. 2 i 3 Konstytucji oraz „artykułem 1 protokołu nr 1 do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (sporządzonej w Rzymie dnia 04 listopada 1950 r.)” ;
- 3) art. 4 ust. 4 ustawy powołanej w punkcie pierwszym z art.31 ust. 1 w związku z art. 64 ust. 2 i 3 Konstytucji oraz „artykułem 1 protokołu nr 1 do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (sporządzonej w Rzymie dnia 04 listopada 1950 r.)”;
- 4) art. 5 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145) w związku z art. 3 ust. 1 i 7 ustawy powołanej w punkcie pierwszym oraz § 2, § 3 i § 4 rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej z dnia 6 lipca 2007 r. w sprawie ustalenia granicy portu morskiego we Władysławowie od strony morza, redy i lądu (Dz. U. Nr 134, poz. 942) z art. 2 Konstytucji;
- 5) § 2, § 3 i § 4 rozporządzenia powołanego w punkcie 4 z art. 2 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

- 1) nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg w zakresie badania zgodności:
 - a) art. 3 ust. 1 i 7 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o portach i przystaniach morskich (Dz. U. z 2010 r. poz. 179) z art. 21 ust. 1 w związku z art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) art. 3 ust. 7 ustawy powołanej w punkcie 1a z art. 31 ust. 3 w związku z art. 64 ust. 2 i 3 Konstytucji;
- 2) odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 26 lipca 2019 r. (data nadania), W.G.K. (dalej: skarżący), reprezentowany przez adwokata ustanowionego z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Sąd Rejonowy w W. oraz Sąd Okręgowy w G. rozpatrywały sprawę o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym. Przedmiotem rozpoznania była ważność czynności prawnych dotyczących nieruchomości położonych na obszarze portu morskiego we W.

Na podstawie prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w G. z 20 marca 2008 r. (sygn. akt [...]), wieczystymi użytkownikami nieruchomości oraz właścicielami budynków, którymi była zabudowana, pozostawali O. i R.N. Następnie Sąd Rejonowy w W. V Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w P. dokonał wpisu O.i R.N. jako wieczystych użytkowników tejże nieruchomości i właścicieli budynków, którymi była zabudowana.

16 listopada 2011 r. została zawarta umowa nabycia udziału w spadku ([...]), na mocy której właścicielami udziałów spadkowych zostali R.N. i M.K.

Starosta P. w imieniu Skarbu Państwa 3 kwietnia 2015 r. wniósł pozew przeciwko R.N., R.N. i S.N. o uzgodnienie treści księgi wieczystej.

Sąd Rejonowy w W. 4 sierpnia 2017 r. uzgodnił z rzeczywistym stanem treść księgi wieczystej (sygn. akt [...]) m.in. przez:

– wykreślenie M.K. z działu II księgi wieczystej prowadzonej dla działki ewidencyjnej Nr [...] położonej we W., jako użytkownika wieczystego gruntu oddanego w użytkowanie wieczyste właściciela budynków stanowiących odrębną nieruchomość oraz urządzeń stanowiących przedmiot odrębnej własności M.K. co do całości wpisanego na jej rzecz przedmiotowego prawa,

– wykreślenie M.K. i R.N. z działu II księgi wieczystej prowadzonej dla działki ewidencyjnej Nr [...] położonej we W., jako współużytkowników wieczystych gruntu oddanego w użytkowanie wieczyste i współwłaścicieli budynków stanowiących odrębną nieruchomość oraz urządzeń stanowiących przedmiot odrębnej własności M.K. co do całości wpisanych na jej rzecz udziałów w przedmiotowym prawie.

4 lutego 2019 r. Sąd Okręgowy w G. oddalił apelację (sygn. akt [...]).

2. Zdaniem skarżącego uznanie przez sądy, że umowa nabycia udziału w spadku, jako zawarta bez uprzedniej zgody Ministra Skarbu Państwa, również jest dotknięta nieważnością i stanowi niedopuszczalną wykładnię rozszerzającą ograniczenia prawa własności.

Skarżący uważa, że skoro nie mógł zastosować się do dyspozycji art. 3 ust. 1 i art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o portach i przystaniach morskich (Dz. U. z 2010 r. poz. 179; dalej: ustawa o portach), to przysługuje mu ochrona z art. 5 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145; dalej: k.c.), ponieważ to po stronie powodowej doszło do nadużycia prawa podmiotowego.

W opinii skarżącego uregulowania art. 3 ust. 7 i art. 4 ust. 4 są rażąco niesprawiedliwe, ponieważ rygor nieważności czynności prawnej stosowany jest także w sytuacji, gdy strony bez swojej winy nie wystąpiły o wymaganą zgodę. Fakt, że przedmiotowa nieruchomość znajduje się lub może znajdować się w obszarze portu morskiego we W. nie był znany ani stronom czynności prawnej ani podmiotom publicznym takim jak sądy, notariusz, Starosta P.

Skarżący uważa, że zamiast bezwzględnego rygoru nieważności czynności prawnej, ustawodawca powinien wprowadzić możliwość jej konwalidowania.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. W myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, wnieść skargę do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub inny organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach, prawach lub obowiązkach określonych w Konstytucji.

Skarga konstytucyjna jest nadzwyczajnym środkiem ochrony konstytucyjnych wolności lub praw, którego merytoryczne rozpoznanie uwarunkowane zostało spełnieniem przesłanek wynikających zarówno z art. 79 ust. 1 Konstytucji, jak i z ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p. TK).

Zgodnie z art. 61 ust. 1 u.o.t.p. TK skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymaganiom, szczególnie tym, które wynikają z Konstytucji, a także, czy nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 53 ust. 1 u.o.t.p. TK.

2.1. Trybunał stwierdza, że skarżący wyczerpał przysługującą mu drogę prawną, ponieważ wyrok Sądu Okręgowego w G. z 4 lutego 2019 r. (sygn. akt [...]) jest prawomocny i nie przysługują od niego żadne zwyczajne środki zaskarżenia.

2.2. Skarżący dochował trzymiesięcznego terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej, określonego w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK. Wyrok Sądu Okręgowego w G. z 4 lutego 2019 r. został doręczony skarżącemu 17 czerwca 2019 r., a skargę wniesiono 26 lipca 2019 r. (data nadania).

2.3. Skargę sporządził adwokat – pełnomocnik z wyboru – umocowany przez skarżącego do występowania przed Trybunałem Konstytucyjnym w sprawie skargi konstytucyjnej od prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w G. z 4 lutego 2019 r. (sygn. akt [...]).

3. W ocenie Trybunału skarga konstytucyjna spełnia wymagania formalne wynikające z art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz art. 53 u.o.t.p. TK, tylko w zakresie badania zgodności art. 3 ust. 1 i 7 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o portach i przystaniach morskich (Dz. U. z 2010 r. poz. 179; dalej: ustawa o portach) z art. 21 ust. 1 w związku z art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji oraz art. 3 ust. 7 ustawy o portach z art. 31 ust. 3 w związku z art. 64 ust. 2 i 3 Konstytucji. Spośród zaskarżonych w skardze konstytucyjnej przepisów tylko bowiem te stanowiły podstawę rozstrzygnięcia co do *meritum* w sprawie skarżącego.

W odniesieniu do zakresu badania zgodności z Konstytucją przepisów kwestionowanych w skardze konstytucyjnej, Trybunał przypomina, że zgodnie z art. 79 Konstytucji wzorcem kontroli konstytucyjności mogą być wyłącznie przepisy Konstytucji, dlatego Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.) nie może być uznana za taki wzorzec.

Z tego względu zasadne jest nadanie skardze konstytucyjnej dalszego biegu w ograniczonym zakresie.

Z powyższych względów Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na pkt 2 powyższego postanowienia w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.